

Barangolás a bezárt nagyváradai zsidó üzletek között

Nagyvárad, április 24. Egész utcasorokban lehúzott üzletredőnyök mutatják azt a gazdasági térdhódítást, amelyet a zsidóság a magyar városok kereskedelmi életében kiváltak és amelynek felszámolását most kezdte el az új magyar kormány. A keresztény magyar társadalom elégtétellel látja a gyökeres kormányintézkedés végrehajtását, csupán az okozó némi ellenérzést, hogy a zsidó kereskedőknek maradt idejük az üzletek bezárása előtt árukészletük egy részének gyors kiadására vagy elszállítására. Mint a hozzánk érkező közlésekből megállapítható, a nagyváradai kereskedők egy része alaposan kihasználta ezt a lehetőséget. A hatóságok remélhetőleg megakadályozták a módját annak, hogy ezeket az áru- és értékmennyiségeket legalább részben utólag hatálytalanítsák, bár megállapítható, hogy a rendőrségen emiatt egyetlen előállítás sem történt.

Nyugtalanítja a közvéleményt, egyes zsidó üzletek nem húzták le redőnyöiket. Néhány kivétel volt ezek között, de legnagyobb részben olyan kereskedők, akiknek üzlete ipari üzemmel kapcsolatos az ipari üzem folytatására jogot biztosított nekik a rendelet. Olyan esetekben, amikor a két üzlemnek csak egyetlen helyisége van, könnyen következtethetnek be visszaélések, amelyeket bizonyára éber ellenőrzik a hatóságok.

Mint ismeretes, néhány olyan zsidó üzletnek az újramegnyitására, amelyek honvédelmi vagy közellátási szempontból nélkülözhetetlenül szükségesek, engedélyt adhat a polgármester. Ezeknek az üzleteknek a kiválogatására, amire névze a kereskedelmi és iparkamara fog véleményt adni, még nem került a sor.

A kereskedelmi és iparkamarának az 1942. évi iparrevíziós rendelettel kapcsolatban készített nyilvántartása szerint kevesen 700 zsidó kereskedő van Nagyváradon. Ebben a számban bent foglaltnak azok a zsidó kereskedők is, akik nyílt árusítási üzlettel nem rendelkeznek, hanem vagy ügynökök, vagy pedig lakásaikban árusítottak. Ez a szám 1942 óta valamelyest csökkent, de a zsidó kereskedők száma ma is megüti a 650-et. Ebből hozzávetőlegesen lehet következtetni arra, hogy hány zsidó üzletet kötelezett bezárra a kormányrendelet.

Mint a kereskedelmi miniszter is kijelentette, nem kívánatos, hogy minden most bezárt zsidó üzlet keresztény magyar kézbe menjen át, mert ezen a téren oly nagy a túllengés, hogy a kereskedések mai száma semmiképpen sem tartható fenn. De azokat az üzleteket, amelyekről az illetékes tényezők megállapítják, hogy életképesek és más szempontból is szükségesek, természetesen magyar kereskedőknek fogják juttatni. A kereskedelmi és iparkamarához még az iparrevíziós rendelet végrehajtásának előkészítése során számos igénylés érkezett úgy a nagyváradai mint a kamara kerületéhez tartozó más helységek zsidó üzleteire vonatkozólag. S most a zsidó üzletek bezárását elrendelő kormányintézkedés megjelenése óta ismét százával érkeznek igénylések a kamarához. Az igénylők legnagyobb része meghatározott üzlet juttatását kéri, de sokan vannak olyanok, akik egyszerre két-három üzletet is kérnek vagy pedig véglegesen jelölik meg azokat az üzleteket, amelyet átvenni óhajtanának. Olyan igénylő is akad, aki általánosságban valamilyen kereskedést kér, mindegy neki milyen. Ezeket természetesen nem tekintik komoly várományosoknak.

Egyébként az igénylők legnagyobb része szakmabeli, jobbra kereskedő segéd. De ezek anyagi helyzete majdnem kivétel nélkül oly szerény, hogy — amennyiben a kereskedelmi miniszter megmarad ama álláspontján, hogy az átvett zsidó üzletek értékét előre, készpénzben kell kiegyenlíteni — ezek nem részesülhetnek a gazdasági átállítás előnyeiből. Ez igen nagy gazdasági és társadalmi hátrányt jelentene.

Vannak olyan igénylők is, akiknek azelőtt semmiféle kapcsolatuk nem volt a kereskedelmekkel, bár itt-ott némi tőkével rendelkeznek. Ezek előreláthatólag csak különös méltánylást érdemlő esetekben

fognak a juttatásoknál tekintetbe jönni.

Sajnos, egészen kicsiny azoknak a jelentkezőknek a száma, akik úgy szakmai rátermettség, mint pedig anyagi felkészültség tekintetében hivatottak arra, hogy átvegyék a zsidó üzleteket és biztosítsák a gazdasági élet folytonosságát ezen a vonalon.

Jellemző tünet, hogy vannak olyan egyének is, akiknek megélhetése éppen valamilyen gazdasági tevékenységük alapján az átlagos életszínvonalon jóval felül biztosítva van és mégis nem is egy üzletet igényelnek. Akadnak, akiknek máris van nem is egy jólmenő üzletük s mégis ott vannak a jelentkezők sorában. Mint értesülünk, ezeknek csekély esélyük van a juttatásra, mert a várható intézkedések során a gazdasági szempontok mellett a szociális szempontokat is szem előtt tartják az illetékesek.

Csernák Béla református esperes kormányfőtanácsosi kinevezése

Nagyvárad, április 24. A Kormányzó Ur Csernák Béla református esperesnek, az egyházi élet terén szerzett érdemeinek, valamint az idegen uralom alatt tanúsított bátor magatartásának elismerésül a kormányfőtanácsosi címet ajándékozta. A kinevezést ma délben nyújtotta át a kiváló közéleti férfiúnak dr. Hlatky Endre főispán, a polgármesteri hivatal szalonjában, a polgármester, a vezető városi tisztviselők és a sajtó jelenlétében. Csernák Béla előtt egészen az okmány átnyújtásáig titokban tartották a magas

kitüntetés. A polgármester értekezletre hívta fel őt s nagy volt a meglepetése, mikor a szalonban ünnepélyes külsőségek között fogadták s a főispán meleghangú üdvözlő beszéd kíséretében közölte vele a névnapjához szánt kitüntetéséről szóló okirat megérkezését. A főispán után a polgármester üdvözölte Csernák Bélát, aki átvéve az okmányt, kijelentette, hogy azt olyan megtisztelésnek tekinti, amely rajta keresztül a református egyházat és annak minden nagyváradai munkáját illeti.

Adományok a Zöld Kereszt céljaira

A Zöld Kereszt nemzetvédelmi céljaira a következő további adományok érkeztek be: Melocco Művek 50, Waiszlovich Emil 30 özv. Degovich Lajosné 30, We-Ego cipőgyár 25, Sereghy Sándor 20, Leitmann Dezső 20, Kiss Gyula 20, Balaskó István 20, Balaskó Ferenc 20, dr. vitéz Bérczy Endre 20, Becsey László Váradszőlős 20, Semsey Géza 10, Bieleck József 10, Kaldizsár Fülöp 10, Grossmann Jenő 10, dr. Markovits Ignác és Geist René 10, Hajnal József 10, dr. Markovits Manó 10, Tóth és Zsenyey 10, Tóth Gyula 10, Weisz Karola 3, Fotó Gáspár 2.50, Engel Károly 2, Demeter Sándor 2, Zelmovits Béla 10, Frisch Manó 10, Ludvig Gyula 10, Erdélyi Gyula 10, Major László 5, Wittenberger Ede 5, Juhász Miklós 5, Novák Ferenc 5, Rosenberg Henrik 5, Kathonay Béla 5, Markovits Béláné 5, Berger Jenő 5, Fülöp István 5, Ternyey Pál 5, Szabó Sándor, Biharidőszeg 5, Sutyák Mihály 5, Szántován Péter 5, Hirschmann Márton 5, dr. Grüner Géza 5, dr. Barta Imre 3, Árgyelán Péter 4, Molnár Árpád 10, Kornweisz Gusztáv 10, Gyenge István 10, Kovács Sándor 10, Kapucinus Rend 10, Pál Benjámin Szalárd 10, Plenter Jánosné 10, Tischler Károly 6, Lévy József 5 özv. Eltán Géza 5, Máthé József 5, Petri József 5, Fehér nyomda 5, Kelemen Mihály 5, Szigeti Imre 5, Veres Imre 5, Leeb Hermann 5, Pondon Hermann 5, Tarján Gáborné 5, Schwartz Géza 5, Villám Lakatosárnyvár 30, Váradi Malom és Ipartelepek 500, Andrányi Károly és fia 200, Magy. Nemzeti Bank 100, Magyar Megújulás Pártja 100, Bauer Győző 50, Máthé Pál 50, Bagossy Mihály Bihari

nyomda 50, Theologiai Tanárok 40, Mezey János 30, Reich Izák 30, Feketekörösi Armentesítő Társ. 20, Steflik Béla 20, dr. Ursányi József 20, Concordia Temetkezési Vállalat 20, Nagy József 20, Szénágy System 20, Halász Imre 20, „Meteor” Engledet 10, Czitrom Kötőde 10, Engelstein Ede 10, Orbán József 5, Pethő Lajos 5, Weinstock Mária 5, Kerekes Öri Sándor 5, özv. dr. Fischer Imréné 5, Soós János 5, Bory Sándor 5, Tiszai Kálmán 5, Szilágyi András 5, Hedrich Richard 5, Grünstein Andor 5, Barta Sándor 5, Várad Kálmán 5, Risztics József 5, Szabó Sándor László 5, dr. Kovács Ernő 5, Zagy Mihály 4, Gyulai József 4, Velits S. 4, Fodor András 4, Maros Vilma 10, Vég Imre 10, dr. vitéz Törő István 10, Elemi Ált. Biztosító 10, Engelstein Ede 10, Bajkay Sándor 10, Garry fonalkereskedés 10, Ruff Jakab 10, Lindenfeld Ernő 10, dr. Szeremlei 10, Borus Józsefné 10, özv. Galovich F. 10, Klein Mór 10, Halász László 10, M. Kir. Iparfelügyelőség 10, Andriška garázs 10, Andriška Kálmán 10, Greneser Sándor 10, Darabont Gyula 10, dr. Petri Gyula 10, Moesary Ferenc 3, Schwartz István 3, Szabó János 3, Nagy Jenő 3, Hedrich Richardné 3, Társi Andorné 3, Stettner László 2, Szász Mihály 2, ifj. Kiss Lajos 2, Fonciere Ált. Bizt. 2, Lukács Pálné 2, Moskovits Regina 2, Berkovits Ignác 2 pengő.

A Zöld Kereszt 1944. április 16-i gyűjtésére befolyt újabb adományok:

Cziller Imre 100, Városi Közüzem 200, Ninon Drogéria 20, Royal Divatház 5, Witrael Gábor 10, Bodnár és Piacek 10, Fekete László 20, Nemes és Szentpály

Mozik műsora:

APOLLÓ: Fedora.
BELVÁROSI: Keresztúton.
CASINO: Megvédtém egy asszonyt.
KORONA: Első csók.

20, Herskó József 5, Halmos Testvére 5, Várakozó és Hant 10, Mikó Margit 5, Dienes Barnabás 10, Jancsó Árpád 6, Horváth és Redl 10, Kis Géza László 5, Róna Andor 20, Kacsay 5, Zauderer Dániel 5, Nagy és Tatár 5, Deuthach K. I. 20, Hevesi Konfekció 10, Spreng Ferenc 5, Moskovits 5, Komlós Testvérek 20, Engél Endre 5, Heltér dr. 5, Szabó Ervin 2, Friedmann M. 2, Fuchsmann Andor 2, Bánay Lajosné 3, Kék csillag rövidárnylat 5, Fotó Vulkan 3, Rottenberg Izó 3, Rottenberg Sándor 5, Stern Gyula 5, Halászné 3, ifj. Benedek Ferenc 10, Schlinginger Albert 5, N. N. 2, Kiss Béláné 10, Jung István 4, Horving Károly 5, Wiedner Adolf 10, N. N. 2, Ferrum Ker. rt. 5, W. hanka és Társa 2, Vidy Imre 2, Ilés Imréné 5, N. N. 5, Katz Testvérek 1, László Kálmán 2, Schlésinger Albert 5, Schön Ernő 5, Balázs Ödön 5, Lakomcsik Lajos 20, Textilana Kramer 5, Weisz Sándor 5, Rosenberg Testvérek 5, Népáruház 5, Madarassy Sándor 10, vitéz Szivós Károly 10, Slezák Sándor 4, N. N. 2, Altmann Sándorné 3, Blaháné 3, Helfy 2, Sipos Ferenc 2, Schön Hermann 2, Pásztor Ede 2, Löw József 5, Körösparti Divatház 2.

Faértekezlet a polgármesternél

Nagyvárad, április 24. A polgármester ma délelőtt faértekezletet tartott a nagyváradai fatermesztőkkel, amelynek az volt a célja, hogy megállapítást nyerjen, milyen le nem szállított famennyiségek állnak a kereskedők rendelkezésére, milyen köteleket eszközölnek a jövőben és miként lehet a lakosság részére a nyári hónapokban a főzéshez szükséges 100 kilogramm minimális famennyiséget biztosítani. A kereskedők egymás után közölték a polgármester által kívánt adatokat. A várható fa-szállítmányokból 50 százalékot tartalékolni fognak, hogy ebből legkisebb két hét múlva mindenki kapjon 10 kilogramm fat.

A kölcsönvett zsák és ponyva ára

A közellátásügyi miniszter rendelete szerint a zsák- és ponyvakölcsönzők, valamint zsák- és ponyvakölcsönzéssel foglalkozó kereskedők közvetlen kölcsönvevővel szemben számként és naponként 3.5 fillér, viszontkölcsönzővel szemben pedig ugyancsak számként és naponként 3 fillér kölcsön díjat számíthatnak fel. A 96 négyzetméter területű ponyva kölcsön díja ugyancsak közvetlen kölcsönvevővel szemben darabonként és naponként legfeljebb 3.50, míg viszontkölcsönző kereskedővel szemben legfeljebb 3 pengő lehet. A kölcsönzés legkisebb időtartamát a rendelet öt napban határozza meg. A természetben vissza nem szolgáltatott textil kölcsönzések ellenértéke fejében darabonként 9 pengőt, tisztított kölcsönzésekért darabonként 15 pengőt, ponyvák ellenértéke fejében négyzetméterenként 25 pengőt tartozik a kölcsönvevő a kölcsönzőnek megtéríteni.

Tovább nyomultak előre a magyar és német csapatok a Prut és a Dnyeszter felső szakaszánál

Ellenséges ellentámadások elhárítása közben a helységek egész sorát foglalták el a magyar csapatok — Olaszországban nem voltak jelentősebb események

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, április 22-én német és magyar csapatok eredményesen folytatták támadást visszavertünk. Beszarabia közepén és a moldvai arcvonalon nem voltak jelentősebb események. Az ellenség előrenyomulása teljesen megakadt. A Moldava völgyének középső részétől keletre eső erdős vidéken csapataink egy helységet visszafoglaltak.

Helsinki. (MTI.) „A magyar katonák harci erényei kitűnőek” — ilyen és hasonló nagy főcímek alatt közlik a délutáni finn lapok a Dnyeszter vidékén harcoló honvédek hősiességét kiemelő berlini jelentéseket. A Kauppalehti részletesen idézi berlini katonai körök kijelentéseit, amelyek különösen nagyra becsülik a magyar katonák személyes vitézségét és kitartását.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről. A Kárpátok előterepén a Prut és a Dnyeszter felső szakaszánál a német és a magyar támadó hadműveletek fokozott szovjet ellenállással szemben tovább nyomultak előre kelet felé és észak-déli irányban helyreállították a legrövidebb összeköttetést a két folyó között. A német és a magyar kezdeményezés ezzel a Prut két oldalán széles záróreteszt létesített. A reteszt állást tekintélyes mértékben előrel-

ták keleti irányban. Ennek következtében délkelet felé a záróállás Keletbukovinában és Keletbukovina előtt helyezkedik el. Északkelet felé a Dnyeszter felső folyásától északra és keletre kiugró arcvonal hajlásában fokozták az egész harci térség felbontását. Ezt az eredményt azok a német támadó repülőgépek erősítették ki, amelyek Szabasztopol térségéből indultak támadásra és amelyeket főképpen a leghatásosabb támogatással párhuzamosan végrehajtott ma-

gyar hadműveletek kísérték, miközben ezzel összefüggésben, délkeletre a román csapatok folytatták elzárkózó mozdulataikat. Összegezve tehát, a német, a magyar és a román hadvezetés és haderő a keleti arcvonal egyik fontos kulcsterületén határozottan előnyös irányba terelte a fejleményeket s azt az eredményt szombaton a kétségbeesett szovjet ellentámadással és a legnagyobb sietséggel felvonultatott szovjet erősítéseknek, különösen a Prut és a Dnyeszter között erőltetett ellenintézkedéseivel szemben is meg tudták szilárdítani.

A keleti arcvonal többi szakaszáról csak csekélyebb harci tevékenységet jelentenek. Jasitól északra csekély harci tevékenység volt. A Styr felső folyásánál is több mint 12 kilométernyire vonultunk előre délfelé, miközben több helységet elfoglaltunk. A védekező szovjet csapatokat pedig leküzdöttük vagy foglyul ejtettük.

Szabasztopol körzetében, a Dnyeszter alsó folyásánál és Bukovinában tegnap csak helyi harcokra került sor

Bukarestből jelentik: (MTI.) A Német T jelenti: A szombati román hadijelentés így hangzik:

A szabasztopoli hídfőnél és a Dnyeszter alsó folyásánál minden ellenséges támadást visszavertünk. Beszarabia közepén és a moldvai arcvonalon nem voltak jelentősebb események. Az ellenség előrenyomulása teljesen megakadt. A Moldava völgyének középső részétől keletre eső erdős vidéken csapataink egy helységet visszafoglaltak.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Szabasztopol körzetében, a Dnyeszter alsó folyásánál és Bukovinában tegnap csak helyi harcokra került a sor. Német vadász- és csatarepülőgépek Krim félsziget fölött egyetlen gépük elvesztése mellett 20 ellenséges gépet semmisítettek meg. Német és magyar csapatok a Kárpátok és a Dnyeszter felső folyása között kemény támadó harcokban tovább vetették vissza a szovjet csapatokat. Az ellenség ellentámadásait elhárították. A keleti arcvonal déli szakasza a legutóbbi hetek során különösen bevált a brandenburgi 176. lövész-zászlóalj.

Narwától délnyugatra támadásaink az eliszaposodott terepen további előhaladást értek el, bár az ellenség szíves ellenállást fejtett ki.

Olaszországban nem voltak jelentősebb harciselekmények.

Északamerikai bombázókötletek tegnap az esti órákban megtámadtak több helységet Nyugat-Németországban. Különösen Hamm és Koblenz helységeiben keletkeztek károk és ember veszteségek. Súlyos légi harcban és a légharító tüzéség tevékenysége következtében 37 ellenséges

gép semmisült meg, tulnyomórészt 4 motoros bombázók Brit bombázók az elmúlt éjszaka terrortámadást intéztek több német város ellen. Különösen Düsseldorfban és Braunschwigban keletkeztek károk. A légi harcok

során 76 brit bombázót semmisítettünk meg.

Gyors német harcirepülőgépek az elmúlt éjjel igen eredményesen támadtak egyes célokat Kelet-Angliában.

Északafrika partjai mentén 180 ezer tonna hajóteret sülyesztettek el a német repülők

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német T jelenti: Az április 21-iki hadijelentés közölte, hogy német repülők április 20-án este súlyos támadást intéztek ellenséges hajók ellen Észak-Afrika partjai mentén. Az első ideiglenes jelentések szerint Algír vidékén két rombolót, valamint 4 darab összesen 29.000 tonnát kitevő teherhajót, továbbá egy nagy tartályhajót sülyesztettek el és 13 teherhajót rongáltak meg súlyosan. A támadásban részt-

vett harci és torpedóvető repülőgépek részletes jelentése alapján megállapítható, hogy a támadás ennél sokkal eredményesebb volt. Találatokkal már a támadás alatt elsülyesztettek 57.000 tonnát jelentő 7 darab ellenséges hajót, valamint 3 rombolót. Köztük volt egy körülbelül 13.000 tonnás csapatszállító és egy 8000 tonnás tartályhajó, amely heves robbanások közben gyorsan elmerült. Ezenfelül nem 13, hanem 16 kereskedelmi hajót, össze-

Dughagyma

minden előadható áron kapható a Vegyi és Élelmiszeripari R. T.-nál, Anyos Pál u. 2-6. szám.

sen mintegy 120.000 tonnát, két rombolót súlyosan megrongáltak. A német harci és torpedóvető repülőgépek ezzel az ellenséges utánpótlás 23 hajóját, több mint 180.000 tonnányi hajóteret, valamint több gyors órhajót tettek tönkre.

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti: Szombaton délután 12 angol repülőgép a Rhone torkolata közelében tűzfegyverekkel többször megtámadta a Chansneral nevű svájci hajót. A hajó személyzetéből egy ember meghalt, 2 megsebesült. Magát a hajót oly súlyos találatok érték, hogy lék támadt rajta. A behatólag vizet eddig sikerült eltávolítani. A mentési munkálatok megindultak. Néhány napon belül ez a harmadik eset, hogy brit repülőgépek megtámadtak vagy elsülyesztettek semleges, illetőleg a Vöröskereszt szolgálatában álló hajókat.

Török vizekről harcoltak az angol gyorsnaszádok a német hajók ellen

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti: Vasárnap, a reggeli órákban az Égei-tengeren fekvő Khosz-szigetéről török felségvizeken kis gyorsnaszádok élénk tevékenységét figyelték meg. Megállapítható volt, ezek a hajók brit gyorsnaszádok voltak, amelyek — mint ismételt jelentették — a dodeknesosi Cypruson lévő támaszpontjai elvesztése óta a török partok hosszában, török vizeken fejtették ki tevékenységüket és onnan támadnak a német hajókra.

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinfnek a légi haderő működő tudósítója arról értesül, hogy vasárnap délelőtt a Jeges tenger fölött, súlyos légi harcok folytak német vadászok és szovjet repülőgépek között, akik Vardó körül levő tengerészes haladó hajókaravánt igyekeztek több hullámban megtámadni. A szovjet mintegy 100 repülőgépet szerepeltetett. Ezek közül az előzetes jelentés szerint 1 német vadászok 39-et lőtek le. A németek 3 gépet veszítettek. A lőtt szovjet gépek csaknem kivétel nélkül a tengerbe zuhantak.

Párizsból jelentik: (MTI.) A Német T jelenti: A pénteken éjszaka Párizs területén ellen intézett angol-amerikai légitámadás halálos áldozatainak száma az eddigi megállapítások szerint 5151. A körhízek között időközben 461 sebesültet szállítottak be.

Ha biztosítani akarja

molykár

tűzkár

betörés

ellen

szőrméjét

bundáját

szőnyegét

forduljon sürgősen bizalommal

HALÁSZ IMRE szűcsmesterhez

Színház mellett

Kazinczy Ferenc-u. 4.

Telefon: 18-90

Visinszky helyettes szovjet külügyi népbiztos nyilatkozott a szovjet-finn viszonyról

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelel: Visinszky helyettes szovjet külügyi népbiztos — a moszkvai rádió jelentése szerint — sajtóértekezleten nyilatkozott a szovjet-finn viszonyról. Abból indult ki, hogy a szovjet fegyverszüneti feltételeket az ismert hat pontban összefoglalva március 1-én közzétették. A finn kormányval közölték, hogy a Paasivikinél átnyújtott hat pontba foglalt feltételek a legprimitívabb és legelemibb feltételek. A szovjet kormány egy héten belül pozitív választ vár. Erre a finn kormány március 17-én azt felelte, hogy a szovjet feltételeket, amelyek az egész nemzet létét érintik, nem lehet eleve feltételek magyarázata nélkül elfogadni. A szovjet kormány mégis javasolta a finn kormányval, küldjön egy vagy több képviselőt Moszkvába, hogy tájékoztassák őket a szovjet feltételek magyarázatáról. Március 26-án Paasiviki és Enckel Moszkvába érkezett. Közük és Molotov, valamint Dekansor között március 27-én és 29-én folytak megbeszélések. Ez alkalommal a szovjet kormány indítványozta, hogy Finnország legkésőbb április végéig szakítsa meg kapcsolatait Németországgal és a Finnországban lévő német csapatokat és hadihajókat internálja, vagy űzze el a német csapatokat és hajókat Finnország határain túlra. A szovjet kormány ezzel „csapataival segítséget nyújthatna” Finnországnak. Azonkívül Finnországnak azonnal ki kell szolgáltatnia a szovjet és vele szövetséges államok hadifoglyait, valamint a letartóztatott polgári személyeket. A finn hadsereg 50 százalékát május folyamán le kell szerelni, majd június és július hónapokban vissza kell állítani a finn hadsereg békeleltetését. Finnországnak 600 milliónyi kártérítést kell fizetnie a Szovjetunióval — északamerikai dollárban. Ez az összeg öt év alatt fizetendő árúban. Petsamót és vidékét át kell adni a Szovjetunióval.

Finnország április 19-iki válaszában közölte, hogy a szovjet javaslatok nem nyújtanak lehetőséget a Szovjetunióval való kékés viszony helyreállítására. Április 22-én a szovjetkormány azt válaszolta, tudomásul veszi tehát, hogy a finn kormány válaszában a szovjet feltételeket mint tárgyalási alapot elutasítja és a fegyverszüneti tárgyalásokat beszüntette.

Berlin válasza

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelel: Hivatalos német körökben nem óhajtják Visinszkynek, a szovjet-finn kapcsolatokról tett nyilatkozatával kapcsolatban nyilatkozni, nehogy elébe vágjanak a finn állásfoglalásnak. Berlini politikai körök is tartózkodnak a helyzet megítélésével és csak annak a megállapítására szorítkoznak, hogy a szovjet nyilatkozat teljesen ellentétben áll a történelmi igazsággal, amikor az 1939-ben megtámadott és megrabolt kis Finnországot támadóként szeretné beállítani.

Svédország elutasítja az angolszász jegyzéket

Svédország elutasítja az angolszász jegyzéket

Stockholmból jelentik: (MTI.) Az Interinf jelel: A svéd kormány szombaton elutasító választ adott a Németországba irányuló svéd golyós csapágy kivétel ügyében átnyújtott szövetséges jegyzékre.

Berlinből jelentik: (MTI.) Stockholmból jelentik: Hanson svéd miniszterelnök és Günther külügyminiszter az országgyűlés szerdai titkos ülésén kifejezésre juttatta, hogy Angliának és Amerikának a Németországgal való svéd kereskedelmi kapcsolatok megszüntetésére vonatkozó követelését Svédország el fogja utasítani azzal az indoklással, hogy a megkötött szerződéseket be kell tartani. E kérdéssel tárgyalásokat vettek tervbe az angol kormánnyal.

Ankarából jelentik: (MTI.) A Német TI jelel: Menemedszoglú török külügyminiszter, aki szombaton Isztambulba érkezett, a sajtó képviselői előtt nyomatékosan kijelentette, hogy a kormány által lerendelt króm-kiviteli tilalom kizárólag a krómra vonatkozik. A külügyminiszter kijelentette, hogy nem helytálló az a hír, amely szerint Isztambulban a szövetségesek műszaki bizottságot létesítettek.

Hatalmas arányú légitámadás a Balaton északi része felett

Dunántúl egyes helyein vasárnap a déli órákban ismét bombázások voltak

A Magyar Távirati Iroda jelel: Folyó hó 23-án a déli órákban erős ellenséges repülőkötelékek lépték át széles kiterjedésben az ország délnyugati határát. Dunántúlon gyülekezve, zömmel északnyugat felé, részeken észak illetve északkelet felé repültek. A visszarepülés részint a Dunántúl nyugati részén részint Budapesten át, délnyugat felé történt. Magyar és Német vadászok több helyen légi harcra kényszerítették és szétszórták az ellenséges hullámokat. A légvédelmi tüzérség is eredményesen lépett működésbe. Eddig beérkezett jelentések szerint Dunántúl egyes helyein bombázások voltak. Kárjelentés eddig nem érkezett be.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelel: 14 óra 34 perckor: Német vadászrepülőkötelékek a Balaton térségében és Horvátország északi részén érintkezésbe kerültek erős vadászvédelemmel haladó nagy északamerikai bombázókötelékekkel. Elkeseredett légi harcok folynak Nyugatnémetország fölött, a keleti irányban tovább előrenyomuló északamerikai kötelékekkel. Több északamerikai négymotoros bombázó kényszerleszállást kísérelt meg és szétzúzódt a földön.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelel: Északamerikai bombázók Délolaszországból indult vasárnapi vállalkozásáról az a hír érkezett, hogy az első nagy légitámadás a Balaton északi része fölött alakult ki, ahol német és magyar vadászok érintkezésbe kerültek az erős vadászvédelemmel repülő északamerikai bombázókkal, akiknek egyrésze a német és magyar vadászok váratlan tömegtámadásai következtében, kényszerűségről dobta le bombáit, melyek csaknem kivétel nélkül a Balatonba zuhantak. Az északamerikaiak további útján folytatódott a légi harc. Bár az északamerikai kötelékeket csaknem egész útjukon nagy vadászerek kísérték, a német és magyar vadászok egyre újabb támadásokat kezdtek. Különösen veszélyessé váltak számukra a ki és berepülés alkalmával zárt kötelékekben repülő német és magyar vadászok eredményes oldalozó támadásai. Eddigi jelentések szerint az amerikai gépek jelentékeny veszteséget szenvedtek négymotoros bombázókban.

Nyugat-Magyarországról jelentések érkeztek arról, hogy sok amerikai ejtőernyővel igyekezett menekülni, miközben a négymotoros bombázók lángolva zuhantak le.

Nyugat-Magyarországról jelentések érkeztek arról, hogy sok amerikai ejtőernyővel igyekezett menekülni miközben a négymotoros bombázók lángolva zuhantak le.

Az orthodox egyház harca Moszkva ellen

Litvánia és Vilna metropolitájának, Sergiusnak, aki egyben Lettország és Észtország exarchája is, vezetésével Narva és Riga érsekeinek jelenlétében az Ostland nevű hitordalmi kommissáriátus önálló orthodox egyháza rendkívüli konferenciát tartott Rígóban és annak eredményeképpen nyilatkozatot adott ki. A nyilatkozat a leghatározottabb harcot jelenti be Moszkvával szemben. A nyilatkozat lerántja a leplet a Kremli hatalmasságok és az újabb szovjet egyházpolitika igazi céljairól és rámutat az utóbbiak mélyebb hátterére. Mindenekelőtt válaszolja a nyilatkozat azokat a történelmi harcokat, amelyeket az orthodox egyház évszázadokon át folytatott független szervezete érdekében, majd az érdekes okmány szövegét a következőket írja:

„A bolsevista ellenség határaink közelébe érkezett és meghódítással fenye-

Tilos hozzányúlni az ellenséges légitámadásból származó tárgyakhoz

A honvédelmi miniszter rendelete értelmében ellenséges légitámadásból származó tárgyakhoz: mint repülőgéproncok, azok alkatrészei, bombák, repeszdarabok, légi hadviselésnél alkalmazott fegyverekhez nyúlni, vagy azokat elvinni, szigorúan tilos. Fel nem robban, vagy csak részben robbant ellenséges bombákhoz szintén tilos hozzányúlni. Aki ilyen fegyvereket talál, vagy észlel, köteles azt a legközelebbi rendőrszemmel közölni. Ezeknek a rendelkezéseknek megszegése kihágás és azt a törvény szigorúan bünteti.

Magyar vértanu Kinában

A szalézi rend kínai tartományfőnökei a magyar diplomáciai képviselői révén Genovában keresztül a magyar tartományfőnökséghez távirat érkezett, amely közöli, hogy Matkovic János magyar szalézi misszionáriust megölték. A fiatal vértanu hit hirdető utolsó állomáshelye a szincsaui apostoli kormányzósághoz tartozó Toung-Tong volt. Matkovic János a győrmezei Markotabodógén 1907-ben született. A rendi ruhájába maga a rend egyetemes főnöke, Rinaldi Fülöp öltöztette 1925-ben Pálföldkeresztben. Már teológiai tanulmányait is Kinában végezte, hogy minél hamarabb elsajátítsa a kínai nyelvet. Az eucharisztikus világkongresszus alkalmával itthon képviselte a kínai szalézi rendtartományt, előadásokat is tartott a kínai missziókról, majd visszatért Kinába, ahol most az ottani zavarok egy újabb magyar vértanuvál gazdagították az egyházat.

Megérkeztek a zsidó vagyonok bevallására szolgáló nyomtatványok

Nagyvárad thj. város polgármestere 10.705/1944. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem az érdekelteket, hogy a zsidó vagyonok bevallására szolgáló nyomtatványok megérkeztek és azokat a városi adóhivatalnak a bevallásra kötelezettek lakhelye szerint illetékes kerülete adja ki darabonként 50 filléres és 1 pengő árban a délelőtti hivatalos órák alatt.

Dr. Gyapay, h. polgármester.

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ára 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusáinál

Kunder Antal nyilatkozata a zsidó kereskedések bezárásáról és a kormány ezzel kapcsolatos terveiről

Nem jelent senki számára nemzeti ajándékot a kereskedelem átállítása

A Magyar Távirati Iroda munkatársa felkereste Kunder Antal kereskedelem és közlekedési minisztert, aki a zsidó kereskedések bezárásával, valamint a kormányt ezt követő terveivel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

A kormány hivatalba lépésétől kezdve fokozott figyelemmel kísérte a zsidó üzleti tevékenységet. Ennek során mind több és több bizonyíték birtokába jutott arra vonatkozóan, hogy a zsidók a közfogyasztásra rendelt árucikkeiket elrejtik, viszont egyes közhasználatú árucikkeket olyan mennyiségben dobnak piacra, ami a mai helyzetben rendkívül káros, mert a készletet idő előtt elvonja a hirtverző elosztás elől.

A zsidók, akik az árulrejtés minden módját felhasználták, találtak olyan lelkiismeretleneket is, akik ebben segítségükre voltak és akiknél valóságos fiókraktárakat létesítettek. Ezek az okok indították most arra, hogy amint a kormány a zsidó vagyonok zár alá vétele iránt általánosságban intézkedett, a jogszabályban foglalt felhatalmazásom alapján a zsidó kereskedések bezárását elrendeljem és ezzel véget vessék a honvédelemre és a közgazdaságra egyaránt veszélyes üzérkedésüknek.

A bezárt és zár alá vett zsidó kereskedések leltározása iránt egyidejűleg intézkedtem, hogy számba vehető legyen az árumennyiség, amelyet a zsidók tárolnak.

zökkel vivott küzdelemben állta meg helyét.

És ha mégis szükség lesz arra, hogy egyes volt zsidó kereskedések egész raktárukkal és kiépített szervezetükkel tovább működjenek, ennek egye-

Keresztény alkalmazottak fizetése és új elhelyezkedése

Attérve a keresztény kereskedelmi alkalmazottak helyzetére, csak természetesen, hogy a róluk való gondoskodás különösen szívemen fekszik. Fizetésüket további rendelkezésig a zsidók kötelesek részükre folyósítani. A keresztény kereskedőknél a zsidó üzletek bezárása folytán természetesen megnövekedő forgalom és a zsidó kereskedelmi alkalmazottaknak a keresztény munka-

düli indoka csakis a közérdek lehet. Nem vagyok hajlandó ilyen irányú magánkérelmekkel foglalkozni, mert a közérdek fennforgását hivatalból fogom megállapítani.

Az átállítás során figyelembe kívánom venni egyes városoknak sajátos kereskedelmi helyzetét és az új cégek engedélyezése, valamint a fel szabaduló üzlethelyiségek átadása során tekintettel leszek arra a követelményre is, amelyet az egyes városok, vagy városrészek régi keresztény kereskedőgárdájának a zsidók által elhomályosítani megkísérelt tradíciója megkíván.

adók által történő elbocsátása nagyrészt álláshoz fogja juttatni. Az új cégek alapításánál is figyelemmel leszek rájuk.

Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy minden megszűnt zsidó kereskedés helyébe keresztény lép, legalább is nem a háború tartama alatt. Mert meg kell találnunk szakmánként azt az egészséges számot, amely az ország gazdasági életében kívánatos.

Keresztény vezetők kerülnek a mulhatatlanul szükséges vállalatok élére

A kereskedések közül azok, amelyeknek tevékenysége a honvédelemnek, vagy a közgazdaságnak mulhatatlanul szükséges van, működni fognak, természetesen a zsidó tulajdonos és zsidó alkalmazottak nélkül. Ezeknek a kereskedéseknek, vagy vállalatoknak vezetésével átmenetileg vállalatvezetőket fogok megbízni, lehetőleg a már ott működő megbízható keresztény alkal-

mazzottak közül. Ennek hiányában más, a szakmába tartozó keresztény vezetőket fogok kijelölni. A vállalatvezetői kirendelés csak átmeneti intézkedés, amely elsősorban azt a célt szolgálja, hogy a kereskedés, vagy vállalat további működését biztosítsa mindaddig, amíg azt vállalkozásra kész és kereskedelempolitikai szempontból kívánatosnak talál keresztény tőke átveszi.

Előnyben kell részesíteni azokat, akik ma fegyverrel küzdenek

Azt azonban előre is kijelentem, hogy az átállítás során előnyben fogom részesíteni a hadviselőket, akiknek elsősorban van joguk ahhoz, hogy a haza iránti hűséges kötelességteljesítésük után megtalálják tisztességes megilletésüket és holdogulásukat. Mert pillanatra se tévesztjük szem elől, hogy a mostanáig zsidók által bitorolt kereskedelem felszabadult várában majdan azoknak kell helyet biztosítanunk és kenyert adnunk, akik most nincsenek idehaza és mindannyiunkért önfeláldozóan küzdenek.

Az átállítás szakszerűségének biztosítására szakmánként miniszteri biztosokat állítok, akik a fentvázolt folyamat igazságos és helyes lebonyolításáért felelősek.

A miniszteri biztosok működése felett illetékes szakosztályaimmal és munkatársaimmal gondosan őrködni fogok.

A bank- és egyéb követelések a zsidókérdés általános vagyoni jogi rendelkezésénél fognak megoldást nyerni.

Allandó apparátus foglalkozik azzal, hogy a közben felmerülő kérdéseket elintézzük és a nehézségeket elsimítsuk. A miniszteri tisztviselők és a kereskedelmi és iparkamarák és a kereskedelmi szervezetek minden erővel azon dolgoznak, hogy a kereskedelemnek ezt az egyelőre beláthatatlan horderejű problémáját — amennyire lehet — zökkenésmentesen megoldják. Ebben a munkában a zsidóktól teljesen megtisztított, kötelező tagsággal járó, szakmánként szervezett keresztény magyar kereskedelemmel a legszigorúbb együttműködésben akarok dolgozni. Ennek a szervezetnek feladata elsősorban most, az átállításnál lesz nagyon fontos. De ugyanilyen fontos szerepet szánok a kereskedelmi szervezeteknek a jövőben is az árullátás, a kereskedői kijelölés, a behozatal, a kivitel és sok más kérdésben is. A velük való együttműködéstől várom az elmulasztandó egyik legna-

gyobb bajának orvoslását, a kereskedelem megtisztítását az oda nem való elemektől.

Számos vonatkozásban kormányzati teendőkké kívánom felruházni a kiépített szakmai szervezeteket. Ezért ezton is

felhívom a keresztény kereskedőket arra: feszítse meg mindenki erejét, hogy ezt a nagy feladatot jól megoldhassuk. Most kell, hogy a keresztény magyar kereskedőtársadalom a helyzet magaslatára emelkedjék, ne legyen kicsinyes, ne áskálódjék egymás ellen, segítsen minden erejével mindenki azon a nehézségeken, amelyek ilyen átállítással természetesen együtt járnak.

Tudom, hogy a feladat, amire vállalkoztunk, nem könnyű. Csak kritizálni könnyű. Meggyőződéssel mondhatom, hogy a kereskedelem talán legnagyobb kérdéséhez nyújtunk hozzá, amelynek helyes megoldása nemcsak a magyarság közgazdasági, hanem kulturális és nemzeti életére is rendkívül jelentőséggel bír. Tudom, hogy ez nem lehet teljesen zökkenésmentesen, mert nem ment sehoh sem, ott sem, ahol a zsidók gazdasági térfoglalása a kereskedők számára és a tőkét illetően sokkal kisebb volt, mint nálunk. Bizom azonban a magyar társadalom nemzeti érzésében, bizom abban, hogy felismeri ennek a történelmi fordulatnak a jelentőségét, amelyhez elválaszthatatlanul hozzátartozik az újjászülető keresztény magyar kereskedelemnek idegenektől elorzott ősi jogaiba való visszahelyezése.

Felhívás a keresztény kereskedőkhöz

Kérek ezért mindenkit, legyen türelemmel és megértéssel, ha nálán átmenetileg az átállítással járó egyéni kellemetlenségeket, vagy kényelmetlenséget vállalni kell. Olyan munkára vállalkoztunk, amelynél kiösiyes szempontok nem játszanak szerepet. Gondoljunk azokra, akik

Kiosztják a véglegesen bezárt üzletek árúit

A kereskedéseknek az a csoportja, amelyeknek működését honvédelmi, vagy közgazdasági okok nem teszik okvetlenül szükségessé, zárva maradnak. A mennyiség és érték szerint leltározott árucikkezletet a szakmabeli keresztény kereskedők között fogom a szakma meghallgatásával szétosztani.

A kormánynak az a célja, hogy ez a folyamat a lehetőség szerinti gyorsan menjen végbe, márcól-holnapra elhamarkodott intézkedéseket azonban nem tehetünk.

Az üresen maradt üzlethelyiségeket, amelyeknek árucikkezlete szétosztásra került, az arra alkalmas, kellő szakmai tudással és tőkével rendelkező keresztény kereskedők engedélyezéssel kivehetik. Ennek a rendjét később fogom megállapítani. Ezért tehát teljesen céltalan, hogy ezidőszárat ilyen irányú kérel-

mel a hatóságokat bárki is ostromolja.

Elsősorban azt kívánom megállapítani, hogy az egyes szakmákban közgazdasági szempontból hány kereskedés, vagy vállalat működése indokolt és csak azután szándékozom foglalkozni új cégek alapítására, vagy üresen álló volt zsidó üzlethelyiségek átvételére irányuló kérelmekkel.

A kereskedelem átállítása — ezt fokozatosan kiemelem — nem jelent senki részére nemzeti ajándékot. Téved az, aki azt hiszi, hogy berendezett üzletbe beülhet és ott kezdheti, ahová keresztény társai fáradságos és kitartó munkával elérkeztek. Nem engedim meg ezt annak a tisztességes keresztény kereskedőtársadalomnak érdeke sem, amely egy idegen fajtaival nem egyenlő eszkö-

Megnyílt

SZENT LÁSZLÓ

PÜSPÖKFÜRDŐ

600 év óta használják eredménnyel a 43 fok C kénes, rádiumos hőforrásait reuma, köszvény, trombózis, ízületek és izmok csúros bántalmainál, mindenféle női betegségeknél. Iszapfürdő, forró iszapappokások.

Szállodánk a nagyközönség rendelkezésére állanak. Díjmentes prospektus, állandó vasúti közlekedés.

a hazáért sokkal nagyobb áldozatot vállalnak, ne elégedetlenkedjünk, hanem mindenki igyekezzék a maga helyén a nehézségeket elsimitani. Ez a munka, amire vállalkoztunk: a kereskedelem teljes megújítása a zsidóktól, elsőrendű nemzeti feladat, a szó szoros értelmében harc az ország jobb jövőjéért. Fárasztó munkánk nem máról-holnapra, de meg fogja hozni gyümölcsét. Áldását pedig a nemzet egyeteme kell, hogy élvezze.

Országosan szervezik meg az Actio Catholica bajtársi szolgálatát

A Magyar Kurir jelenti: Az Actio Catholica Országos Elnöksége most adta ki azt a tájékoztatót, amely az A. C. Bajtársi Szolgálatának (KABSz) országos megszervezésére vonatkozik. Hangsúlyozza a körirat, hogy ez teljesen önkéntes munka az A. C. keretében a karitatív szakosztály irányításával. Ennek keretében van az országos központ, amely azután a saját iródájából irányítja az országos mozgalmat. Az utóbbi az Actio Catholica szokott beosztása szerint kiterjed az egyházmegyékre és azoknak keretén belül az egyházközségekre. A főpásztorok minden egyházmegyében külön vezetőt neveznek ki, akik közvetlen összeköttetésben áll a központtal. — Részletes útmutatás van az egyházközségi szervezetek kiépítésére vonatkozólag is. Ezek a szervezetek arra hivatottak, hogy a hatóságok Bajtársi Szolgálat munkáját támogassa kiegészítve, vagy ahol az nem működik, pótolja. Munkája főleg a leki síkon folyik a hadbavonultak hozzátartozóinak támogatására, de szükség esetén anyagi segítséget is nyújt. (M. K.)

Szenvedő magyar testvéreinkért

Bár a napokban már kissé lelohadt az adakozási buzgalom, de azért még mindig jönnek szerkesztőségünkbe újabb adományok a bombakárosultak segélyezésére. Ujabbán a következő adományok érkeztek hozzánk:

Előző gyűjtésünk	P 4977.72
Horváth Ferenc cégjegyző	100.—
Nagy József kereskedő tanuló	2.—
Proksa Gyula	20.—
Szent Antal nevében	50.—
Özv. Berkovits Emilné (Felsőbánya)	40.—

Összesen: P 5189.72

Gyógyszertártulajdonosok és vegyeskereskedők figyelmébe

Nagyvárad thj. város I. foku Iparhatósága 9150/1944. kig. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom Nagyvárad thj. város területén működő gyógyszertártulajdonosok és vegyeskereskedők figyelmét arra, hogy árusítási főruhákba tartozó kozmetikai és piperecikkek árusításával az erre jogosított illatszerkereskedőknek és drogériáknak a 168.500—1943. K. K. M. I. sz. rendeletben szabályozott zárvatartási idejében nem foglalkozhatnak és azokat csak a fenti nyílt árusítási üzletek nyitvatartási idejében hozhatják forgalomba. Nagyvárad, 1944. április 19.

Dr. Károly s. k. tb. tanácsnok.
mint I. f. Iparhatóság.

A feketepiac halálát jelenti az új árdrágítási törvény

Súlyos börtönbüntetés és vagyonelkobzás vár az árdrágítóra

A kormány — mint ismeretes — megszigorította az árdrágítás leküzdésére vonatkozó törvényt és drákói szigorral fogja a jövőben büntetni mindazokat, akik fekete kereskedelemmel foglalkoznak. A törvény április 20-án életbelépett. Eszerint a csütörtök óta elkövetett árdrágításokat a bíróságok már sokkal szigorúbban fogják megítélni, mint a múltban.

Ertesülésünk szerint második esetben minden árdrágítót szabadságvesztéssel kell büntetni. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a bíróságok kisebb árdrágítási ügyekben első ízben pénzbüntetést szabhatnak ki, de ha április 20-a után elkövetett büncselekménnyel vádolva ül valaki a vádlottak padjára és ha a múltban már egyszer büntetve volt, akkor bármily kicsiny jelentőségű árdrágítási ügyét büntetné kell nyilvánítani, ami azt jelenti, hogy a bíróság legkevesebb fél évi börtönbüntetést mér ki. Az új eljárás szerint a második büntetés, illetve ítélet kihirdetésekor a bíróság

figyelmezteti az elítéltet, hogy ha harmadszor is megállapítják bűnösségét, akkor öt évig terjedhető fegyházzal sújtják és feltétlenül kimondják a vagyon elkobzást is.

Az új törvény húsz ezer pengőig terjedő pénzbüntetéseket ír elő a szabadságvesztésen kívül mellékbüntetésként és már az első vagy második árdrágítási visszaélés miatt hozott ítéletben is ki lehet mondani a vagyon elcélgetés kötelezettségét, amely minden alkalomkor az árdrágító vagyonai viszonyaitól és a cselekmény anyagi és tárgyi súlyától függ.

Az új törvény tehát teljes szigorral fog lesújtani mindazokra, akik árdrágítással foglalkoznak akkor is, ha ezt nem üzletszerűen üzik. Az új törvény szigorú, a közönség várakozása szerint, meg fogja szüntetni a fekete kereskedelmet és anyagilag tönkre teszi mindazokat, akik a közérdek érdekei ellen vétve akarnak meggazdagodni.

Legfeljebb három óra hosszat tarthat egy személynek a riasztóügyeleti szolgálata

Nagyvárad, április 24. A honvédelmi minisztérium által elrendelt riasztóügyelettel kapcsolatban a városi lakosság igen nagy része tájékozatlan. Lapunk szerkesztőségét felkérték olvasóink, hogy erről a fontos rendelkezésről részletes felvilágosítással szolgáljunk. A Hivatalos Lapban megjelent rendelet főbb tartalmát lapunk szombati számában közöltük, kiegészítésként pedig hozzáfűzzük az alábbiakat:

Riasztóügyeleti szolgálatra beosztható 14—70 évig minden férfi és nő, aki a 4.720—1940. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1940. évi 147. szám) 4.

§-a alapján személyes légvédelmi szolgálatra van kötelezve, vagy ezt a szolgálatot önként elvállalta. A megkülönböztető jelzéssel ellátott zsidókat riasztóügyeleti szolgálatra szintén be kell osztani. Egy személyre eső napi szolgálat legfeljebb három óra hosszat tarthat. A szolgálatot úgy kell beosztani, hogy mindenki a kijelölt szolgálati idő minden egyes szakaszában (22—24 óráig, 24—2 óráig, stb.) sorra kerüljön, valamint azok, akik 22 órától 6 óráig kenyérkeresetileg vagy szolgálatilag el vannak foglalva, kenyérkereső foglalkozásukban (szolgálatukban ne akadályoztassanak.

Magyarország Kormányzója széleskörű közkegyelemben részesíti a politikai elítélteket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap vasárnapi száma közli a Kormányzó Ur Ófőméltósága legfelsőbb elhatározását politikai jellegű büncselekményekre vonatkozó közkegyelem tárgyában.

A legfelsőbb elhatározás így hangzik:

Amikor honvédségünk keleti határaink védelmében nehéz harcokban áll, a súlyos megpróbáltatások napjait élő nemzet lelki egységének megóvása és erkölcsi erejének fokozása érdekében kegyelmet kívánok gyakorolni azok irányában, akik az elmúlt időkben nemzeti érülethől eredő politikai magatartásuk alapján elítéltek, vagy bünvádi eljárás alá vonattak.

Ehhez képest

I. Kegyelemben részesíteni azokat, akiket nemzeti irányú politikai mozgalommal, illetőleg törekvéssel összefüggően elkövetett politikai bün-

cselekmény miatt a polgári, katonai, vagy rendőri büntetőbíróság a jelen elhatározásom keltét megelőzően jogerőre emelkedett ítélettel elítélt, ide nem értve

a) a hűtlenség büntettét,

b) a Btk. 126. §-ában meghatározott felségsértés büntettét, az ennek elkövetésére létrejött szövetséget és az arra irányuló felhívást.

c) az 1921. III. tc. 2. §-ában meghatározott büntetnének azt az esetét, ha a vádlott az a) vagy b) pontban említett valamelyik büncselekményt vagy az 1924. XV. tc.-ben meghatározott robbantószer, vagy robbanóanyag tartásával, vagy használatával elkövetett büntetett követett el, végül

d) az 1921. III. tc. 1. §-ának harmadik bekezdésében meghatározott büntetett.

II.

Kegyelemben részesítem azokat, akik ellen az I. pont szerint kegye-

lem alá eső, a jelen elhatározásom keltét megelőzően büncselekmény miatt kell a polgári, katonai, vagy rendőri büntetőbíróság előtt bünvádi eljárást indítani, vagy folytatni.

III.

Kegyelemben részesítem azokat, akiket a polgári, katonai, vagy rendőri büntető bíróság a jelen elhatározásom keltét megelőzően jogerőre emelkedett ítélettel a német fegyveres erő kötelékébe az 1944. évi január hó 1. napja előtt történt belépéssel kapcsolatban a hadkötelezettséggel összefüggő büncselekmény (1939. II. tc. hetedik rész, II. fejezet, 1940. XVIII. tc. 10. §-a és 1942. XIV. tc. 26. §-a), vagy katonai szökés (önkéntes eltávozás) miatt elítélt, vagy akik ellen az 1944. évi január hó 1. napja előtt elkövetett ilyen büncselekmény miatt kell bünvádi eljárást indítani, vagy folytatni.

IV.

A jelen elhatározásom I. és III. pontjában engedélyezett kegyelem kiterjed mind a jogerősen kiszabott fő- és mellékbüntetésnek, mind a fő- és mellékbüntetés végre nem hajtott részének elengedésére.

V.

Egyéni kegyelem útján megbocsátani kívánok azoknak is, akik a jelen elhatározásom keltét megelőzően nemzeti irányú politikai mozgalommal, illetőleg törekvéssel összefüggően

1. kormányzósértés vétségét, illetőleg a katonai büntetőbíróságok körében ennek büntetést;

2. politikai büncselekménnyel kapcsolatban közönséges, vagy katonai büncselekményt, vagy

3. politikai indokból, vagy célból, vagy a III. pontban említett büncselekménnyel kapcsolatban közönséges, vagy katonai büncselekményt követtek el;

abban az esetben, ha az eset összes büncselekményeinek figyelembevételével a kegyelemben részesítésre méltóknak mutatkoznak.

VI.

A jelen elhatározásom I. és III. pontjában engedélyezett kegyelem a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezményeket az 1940. XXXVII. tc.-ben megszabott hatálytalanná teszi.

Felhívom a magyar királyi igazságügyminisztert, hogy ezen elhatározásom végrehajtására szükséges intézkedéseket sürgősen tegyék meg. Kelt Budapest, 1944. évi április hó 22. napján.

Horthy s. k.

Antal István s. k.

Lelenyezett zsidóvagyon-rejtegető

Győrben jelentik: A győri rendőrségre feljelentés érkezett, amelynek alapján a rendőrség házkutatást tartott Obál János főszabász, a Löwy Nándor-cég alkalmazottjának lakásán. A házkutatás során megállapítást nyert, hogy a főszabász Löwy Nándor zsidó kereskedő megbízásából annak 50.000 pengő értékű ékszerét, 60.000 pengő készpénzt és egy Löwy Nándor névre kiállított 35.000 pengőről szóló takarékkönyvet rejtett el. Ezenkívül találtak a házkutatás során nagymennyiségű mosó- és borotvaszáppant, szákokban cukrot és nagymennyiségű egyéb élelmiszert. Löwy Nándort és Obál Jánost letartóztatták és az internálási eljárás megindult ellenük.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SKLÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
 3 hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

MAGYAR PÜSPÖKÖK ADOMÁNYA A BOMBAKÁROSULTAKNAK. A Magyar Kurir jelenti: Czapk Gyula egri érsek és az egri főegyházmegye káptalanja 10.000 pengőt adományozott a bombakárosultak megsegítésére. Mindenszenty József veszprémi püspök a bombakárosultak feleségélyezésére a mai napon 10.000 pengőt adományozott.

Dr Csóka László kormányfőtanácsos lett. A Szamos írja: A Kormányzó Úr Ófóméltósága dr Csóka Lászlóknak, Szatmárnémeti thj. szabad kir. város polgármesterének érdemes és közhasznú munkásságának elismeréséül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

NAGYSZABÁSÚ ÜNNEPSÉG BONYHÁDON HITLER ADOLF TISZLETÉRE. Bonyhád. (MTI.) A Magyar Országos Tudósító jelenti: A magyarországi népi németek népcsoportja vasárnap, április 23-án Bonyhádon nagyszabású ünnepélyes megemlékezést tartott Hitler Adolfnak, a Nagy Német Birodalom vezérének 55-ik születésnapja alkalmából. A meghívott elnökségek sorában a kormány részéről ott volt vitéz Rácz Jenő miniszter, miniszterelnök-helyettes és Taenády-Nagy András, a képviselőház elnöke és a magyar-német társaság elnöke. Német részről megjelent az ünnepélyen Wessenmeyer dr., budapesti német követ és a Nagy Német Birodalom magyarországi meghatalmazottja és kísérete. Basch Ferenc népcsoportvezető mondotta az ünnepi beszéde, Basch Ferenc beszéde végén a német népcsoport nevében fogadalmat tett a Führernek arra, hogy a magyarországi németiség utolsó emberig és utolsó lehelletig teljesíteni fogja kötelességét és még egyszer az Isten áldását kérte a Führerre.

Szent Monika
tárgysorsjáték-jegy
 ára 1— pengő
 a légitámadások károsultjaiért.
 Kaphatók a HANGVA-üzletekben

SZABADINDIA KORMÁNYA ATHELYEZEI SZÉKHELYÉT. Tokio. A Német Távirati Iroda jelenti: Bose bejelentette, hogy Szabadindia kormánya székhelyét rövidesen valamelyik nagy indiai helységebe helyezi át. A kormány tagja máris útban vannak erre a helyre.

Az Erdélyi Párt régi körzetének választmányi értekezletek. Az Erdélyi Párt régi körzetének választmányára április 26-án este 7 órakor tartja szokásos havi értekezletét az Európa-étterem külön helyiségében. Dr Szabó Lajos körzeti elnök általános tájékoztatót ad a legutóbbi eseményekről, majd a jelenlévő országgyűlési képviselők mondanak beszámoló beszédet. Soós Lajos városi főtitkár szervezési kérdésben ad tájékoztatót.

A körzet elnöksége ezúton is kéri a választmány összes tagjainak teljes számú, pontos megjelenését.

Elnökség.

KORONA Filmszínház
 Kedden bemutató! Budapesttel egyidőben!

Magyar sasok

A magyar hadirepülés hősköteménye a hőnvédlegierők valóságos közreműködésével
 Főszereplők: Szemere Vera, Kertav Lili, Perényi László, Cselényi József, Maki Zoltán, Pethes Sándor

Hétfőn utoljára:
Első csók

ÁLTALÁNOS AMNESZIA SPANYOLORSZÁGBAN. Franco tábornok általános amneszia rendeletet bocsátott ki, amelynek alapján valamennyi, a polgárháborús események következtében legfeljebb 20 évi börtönrre elítélt spanyolokat feltétlenül szabadlábra helyezik. A szabadlábra helyezetté továbbra is megfigyelés alá kerülnek és amennyiben államellenes üzemekben vennének részt, ismét letartóztatják őket. (KKK.)

Junius 3-án lép életbe az új vasúti menetrend. A MAV elnöki osztályától nyert értesítés szerint az új vasúti menetrend június 3-án lép életbe. Nagyobb lényegesebb változás ezuttal nem várható. Az évszempontok figyelembevételén kívül helyi érdekek szerint kisebb javításokra kerülhet csak sor.

HALÁLOZÁS. Özv. Tirschel Gyuláné szül. Zahari Emilia életének 77-ik évében folyó hó 23-án elhunyt. Temetése folyó hó 25-én, kedd d. u. 4 órakor lesz az olasz temető Hallerkápolnájából.

Hasznos Imre megbízatása. A debreceni római katolikus ipari leányképzőiskolában május 5, 6, 8 és 9-én lesznek az érettségi vizsgák. Az érettségi vizsgálatokra kormányképviselőként Hasznos Imre kereskedelmi iskolai igazgató nyert megbízatást.

ELFOGTÁK PETIOT. (Páris. (MTI.) A NTL. jelenti: Dr. Petiot, a tömeggyilkos orvos állítólagos letartóztatásáról megjegyzi, hogy Bordeauxban letartóztattak egy férfit, aki dr. Petiothoz hasonlít. A párisi rendőrség Bordeauxból a letartóztatott férfi újjlenyomatát kérte, hogy azt Párisban dr. Petiot újjlenyomatával összehasonlíthassa.

NÉPISKOLAI MAGÁNVIZSGÁKRA ELŐKÉSZÍTŐ TANFOLYAMOK IPAROSTANULÓK ÉS FELNÖTTEK RÉSZÉRE. A városi Népművelési Bizottság az Ipartestület keretében alapított előkészítő tanfolyamokat rendez, melyeken a hallgatókat népiskolai magánvizsgákra készítik elő. Ezekre a tanfolyamokra beiratkozhatnak az olyan iparostanulók, akik a népiskola felsőbb osztályait nem végezték, továbbá az iskolai tankötelezettség korhatárán túllevő más foglalkozású ifjak és leányok, valamint felnőttek is. Korra és foglalkozásra való tekintet nélkül. Beiratkozásokra a városi Népművelési Hivatalban (Szlágyi Dezső utca 12. sz.) lehet jelentkezni naponta 9—13 óráig. Osztályonként a beíratási díj 2 pengő, a tandíj 15 pengő, az egységes tankönyv ára 3.80 pengő. A tanfolyamok f. évi május hó 1-én kezdődnek és heti 6 órai oktatással f. évi június hó végén befejeződnek. A tanfolyamok befejeztével a hallgatók nyilvános népiskolákban magánvizsgákat tesznek, melyekre az engedélyt a kir. tanfelügyelőség adja. Egy osztály vizsgadíja 31 pengő, összevont — két osztály — vizsgadíja 47 pengő. Szegénységi bizonyítvány alapján a vizsgadíj elengedhető. Értelmes és szorgalmas hallgatók két osztályról összevont vizsgát is tehetnek.

HATSZÁZ HOLDDAL NÖVELTÉK A BIHARI RIZSFÖLDEKET. A rizstermelés Bihar megyében már évek óta szép eredménnyel folyik, a megye déli részén az élővízesatornák mentén évről-évre nagy területeket vetnek be, úgy-hogy a hazai termésű rizs jelentékeny részét a bihari föld termi. A vetésterület az idén hatszáz holddal növekedett.

Tűz a Sal Ferenc-utcán Szombat d. u. telefonon jelentették a nagyváradi tűzoltóknak, hogy a Sal Ferenc-utca 25. szám alatt lévő házban tűz támadt. A kivonult tűzoltók megállapították, hogy a ház deszkakerítése gyulhatott ki, dolguk azonban nem akadt, mert időközben a ház lakói a tüzet eloltották.

Szent Monika
tárgysorsjáték-jegy
 ára 1— pengő
 a légitámadások károsultjaiért.
 Kaphatók a HANGVA-üzletekben

SVÉDORSZÁG KIVITELE. A svéd statisztikai hivatal közlése szerint Svédország kivitele az európai kontinensre 1943 első felében közel nyolcvan millió koronáról 553 millió koronára emelkedett. Az emelkedésből 52 millió korona esik Németországra és 12.4 millió koronára Svájcra. Dél- és Délkelet-Európa irányában is jóval többet tudott Svédország szállítani, mint az előző évben. Így a balkáni államokba irányuló kivitel majdnem megháromszorozódott, míg a Spanyolországba és Portugáliába irányuló szállítmányok több mint kétszeresükké emelkedtek. Ugyanazalatt az idő alatt a svéd behozatal Európából 138 millió koronáról 795 millió koronára emelkedett. (KK)

2 pengő a napocsibék ára. A földművelésügyi miniszter áprilisban 2 pengőben alapította meg a napocsibék árát. Jelenleg 18 városban működik hivatalos baromfikeltető központ.

ÁRDRÁGÍTÁSÉRT ELITÉLTEK EGY BIHARKERESZTESI ASSZONYT. Nagyváradi, ápr. 24. Oláh Istvánné biharkeresztési asszony árdrágítással vádolva került a nagyváradi törvényszék egyes büntetőbírósa elé. A vádirat szerint ugyanis ez év januárjában Bagi Erzsébet községbeli asszonynak 90 fillérért kínálta a tojást eladásra. Oláhné a bíróság előtt azzal védekezett, hogy nem a tojás darabjéért, hanem párjéért kért 90 fillért és vevője nagyot hall. Bagi Erzsébet szerint viszont a vádlott a tojás darabjéért kért 90 fillért, a bíróság azonban úgy találta, hogy ez a körülmény tulajdonképpen nem is fontos, mert ha Oláh Istvánné a tojás párjéért is kért 90 fillért — árdrágítást követett el. Ezen az alapon a bíróság Oláh Istvánnét bűnösnek mondta ki egyrendbeli árdrágító vádja miatt és pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Verekedés a Berkovits Ferenc-utcai vendéglőben. Súlyos verekedést rendeztek tegnap a Berkovits Ferenc-utca 72. szám alatt lévő vendéglőben. Itt sörözött barátjával Mészáros Lajos Pál-utca 28. szám alatt lakó cipész, miközben valami okból nézeteltérés támadt közöttük. A vita anynyira elfajult, hogy a magáról megfeledkezett barát Mészáros a kezében lévő sörösüveggel fejbeütötte olyan nagy erővel, hogy a vér előtörtte arcát, feje behasadt. A sérültet bevizitották a kórházba, ahol a bezuzott fejet kapcsokkal ellátták, bekötötték, majd miután az ügyeletes orvos megállapította, hogy a sérülés nem életveszélyes, Mészáros Lajost a kórházból hazaengedték.

HATVANEZER PENGŐT FORDÍTANAK A RIMANÓCZY FÜRDŐ ÉS SZÁLLODA KORSZERŰSÍTÉSI MUNKALATAINAK TELJES BEFEJEZÉSÉRE

Nagyváradi, április 24. A Rimanóczy-alap felügyelő bizottsága ma délelőtti ülést tartott. Papp Lajos igazgató jelentést tett a szállodában és a fürdőben eddig végzett javítási munkálatokról és hozzájárult a bizottság, hogy a még hátralévő javítási munkálatokra 60 ezer pengő fordítassék. Ezek a tervbevetett korszerűsítési munkálatok befejezést nyernek.

MEGHÍVÓ

A Bihar megyei Hadirokkantak, Hadi-özvegyek és Hadiárvaik Gazdasági Szövetkezete Nagyváradon 1944. évi május 7-én délelőtti 11 órakor tartja a Széchenyi palotában (Rákóczi-út 13) évi rendes közgyűlést, melyre a tagok meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése. 2. Határozathozatal az 1943. évi mérleg megállapítása tárgyában. 3. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása. 4. Az alapszabályok 1. és 4. §-ának módosítása. 5. Indítványok.

Felhívás a zsidó értelmiségi alkalmazottak elbocsátása tárgyában

A m. kir. ipariügyi minisztérium 17.298/II. 1944. számú leírata szerint a zsidó értelmiségi alkalmazottak elbocsátása tárgyában az Értelmiségi Munkanélküliség Ügyének m. kir. Kormánybiztosának felhívása alapján a Gyáriparosok Országos Szövetsége és az Ipartestületek Országos Központja tájékoztatták az érdekképviseletükhöz tartozó munkadókat. Azokat a vállalatokat, amelyek nem tartoznak a Gyosz kötelekébe, valamint azokat a kisebb vállalatokat, amelyek nem tartoznak az IPOK kötelekébe, kamaránk hívja fel, hogy az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott zsidó alkalmazottak elbocsátásának végrehajtására és a bejelentések megtételére a GYOSZ, illetőleg IPOK tájékoztatóban foglaltaknak megfelelően járjanak el. A tájékoztatót — amelyet a napilapok ismertettek — kamaránknál, vagy az ipartestületeknél megtekinthető.

SPORT

Rendületlenül áll a NAC az élen Nagyvárad—Gamma 2:1 (0:0)

6000 néző. Játékvezető: Palásthy. A NAC jobb volt: támadása, összjátéka egységesebbek voltak. Megérdemelten győzött, bárha a Gamma az első félidőben kihasználja helyzetét és két játékosának sérülése miatt nem kénytelen csapatát felforgatni, másképpen alakulhatott volna a helyzet.

Az első félidőben a szél a Gammát támogatta. A NAC kezdeti lendület után több veszélyes támadást vezetett. A 23. percben Mike veszélyesen közeli labdáját Vécsey csak második rávetődéssel tudta elcsipni. A 28. percben Tóth L. beadása után kavardás támadt a NAC kapuja előtt, de a Gamma belső hármasa hibázott és a NAC védelem mentett. A 30. percben Mike megsérült. Az első félidőt sántítva játszotta végig, a második félidőben pedig a jobbszélén semmi hasznát nem vette a csapata.

A második félidőben Komlódi volt a középcsatár és a jobbszélő helyén Bozó játszott. A 21. percben Tóth L. első szabadrugását szögletre mentette a NAC védelem, a második szabadrugását Vécsey kiejtette, de Komlódi a hirtelen eléje pattanó labdát kapu fölé emelte. A 25. percben Patkoló lövését védte Vécsey, de a kirugott labdával a következő pillanatban már a Gamma kapuja került veszélyes helyzetbe. A félidő végén a NAC csatárai nem tudtak veszélyes helyzetet teremteni.

A második félidő is lendületes nagyváradi támadással kezdődött. A NAC összjátéka igen tetszetős és jó volt. Először Tóth III., majd Barna labdája került a Gamma kapuja fölé. A 12. percben Patkoló labdáját Komlódi a sarokra fejtette. Vécsey vetődve védett. A 14. percben Loránt futott le a jobbszélén. A Gamma egyseült erővel mentett. A 18. percben a NAC szögletet ért el. Tóth III. berugása alkalmával közöpre huzódott Loránt, eléje került a labda, aki pompás lövéssel a kapu bal felső sarkába lötte a labdát. (1:0.) A 21. percben Bodola újabb gólt szerezhetett volna, de két lépéssel kapu fölé fejtett. Nagy helyzet volt. A 23. percben Sárvári kiszökött és a bal alsó sarokba védhetetlen gólt lőtt (2:0.) A 25. percben Bobó fejtelt kapu fölé. A 29. percben Horváth K. a szögletzászló közeléből küldött szabadrugást a kapu elé, ahonnan Komlódi a hálóba rugta a labdát. (2:1.) Egyre hevesebb lett a játék és a 32. percben Tamási megsérült és a játékidő végéig a balszélén sántikálva játszott. A 38. percben újabb gólhelyzete volt a NAC-nak, de

Bodola lövése nem sikerült. A 40. percben Tamási szögletugrása után, Patkoló fejese csaknem meghozta a kiegyenlítést. A 41. percben Tóth III. egyedül szaladt kapura, de mellé lőtt.

- Egyéb eredmények:**
KAC—Csepel 3:2 (1:1).
DiMÁVAG—DVSC 0:0 (0:0).
Tisza—BSZKRT 7:3 (3:2).
Ferencváros—SalBTC 3:2 (1:0).
UAC—Kispest 4:3 (2:3).
Ujpest—Szolnok 1:1 (1:0).
Kinizsi—Elektromos 1:0 (0:0).

Fenti eredmények alapján a bajnoki táblázat így fejt:

1. Nagyvárad	24	20	1	3	54:24	41
2. Kolozsvár	24	12	6	6	45:36	30
3. Ferencváros	24	13	3	8	42:32	29
4. Szolnok	24	11	4	9	47:41	26
5. Kinizsi	24	8	10	6	41:39	26
6. Ujpest	24	10	5	9	72:50	25
7. Gamma	23	10	5	8	40:33	25
8. Ujvidék	29	9	7	8	45:48	25
9. SalBTC	24	10	4	10	56:48	24
10. Kispest	24	8	6	10	54:54	22
11. DVSC	24	7	7	10	35:58	21
12. Csepel	24	8	4	12	49:51	20
13. DiMÁVAG	24	7	6	11	37:50	20
14. Elektromos	24	8	2	14	48:62	18
15. Tisza	23	6	5	12	38:53	17
16. BSZKRT	23	4	5	15	41:75	13

Törekvés—DVSC II 4:2 (2:1)

Kitünő idővel, közel ezer néző előtt aratott megérdemelt győzelmet a nagyváradi Törekvés a DVSC II. ellen. Már a mérkőzés elején domborodott ki a Törekvés fölénye s a 6. percben Pap Sándor szerzi meg góljával a váradi csapatnak a vezetést. A gólról a DVSC sarokrugással válaszol, amely azonban nem hozott eredményt. A 14. percben nagy kavardás támad a debreceni kapu előtt, kétszer is esattant a kapufa, majd a debreceni védelem fészadit. A 19. percben sarokrugást ér el a Törekvés, amely újabb gólt eredményez (2:0). A 22. percben az egyik partjelző állandóan integet. A játékvezető hamar rendet teremt. Egy perc múlva a Debrecen lendül támadásba és pedig eredményel. Roeska hibájából a debreceni csapat gól ér el. (2:1.) Az első félidő mezőnyjátékkal telik el.

A második félidőben a Törekvés fokozza az iramot. Jó játékkal különösen Czell tűnik ki az együttesből. Két perc múlva a Debrecen egyenlítéshez jut Balogh hibájából. (2:2.) Ujrakezdés után rákapcsol a Törekvés s Matyi révén a csapat újabb gólt ér el. (3:2.) A 22. percben ismét Matyi jut jó helyzetbe, amit szemféltelen ki is használ és gólt lő. (4:2.) A Törekvés csatárai a második félidő vége felé nem tudták már kihasználni a jó helyzeteket s az eredmény nem változik.

Nagyváradi MÁV—SzVSE 4:1 (2:1)

A nagyváradi vasutasok jobban voltak felkészülve s egy pillanatra sem engedték ki kezükből a meccs irányítását. A győzelmük megérdemelt volt.

Nem tényleges katonák külön bejelentési kötelezettsége

A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy minden 48 évnél fiatalabb nem tényleges katona, ha öt napnál hosszabb időre elköltözik állandó lakóhelyéről, ezt külön jelenteni köteles. A jelentés egyszerű bélyegmentes levelezőlapon vagy levelezőlapnagyságú bélyegnélküli papíron lehet. Címezni ahhoz a csapattesthez kell, amelyhez tartozik, de a lap baloldalán fel kell tüntetni a „Hivatalos felosztásra” szavakat. A hátapon a következőket kell írni:
 Név, születési év, és anya neve, eddigi lakás, új lakás, ebben a lakásban előreláthatóan meddig fog tartózkodni, dátum és aláírás.

A Baross Szövetség felhívása

A sz. o. elnök tudomására hozza tagjainak, hogy akik a cukrot mind eladták, pótkiutalásban részesülhetnek, ha f. hó 26—27-én a felragasztott jegyekkel a Közélemezési Hivatalnál igazolják, hogy a cukorkészletük elfogyott. Továbbá felhívjuk a fűszer, szatócs és élelmiszer kereskedők figyelmét arra, hogy f. hó 27—28-án mindenki jelentkezzen a Közélemezési Hivatalnál és pótcukor kiutalást fog kapni, mivel május hónapban egy havi mennyiséget egyszerre kiszolgálhat a kereskedő. **Elnökség.**

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei

Népművelési előadásban kerül színpadra hétfőn este fél 6 órakor az *Erik a buzakalász* c. kacagató operett, *filléres helyárrakkal*.
Gül baba, Martos—Huszka gyönyörű operettje, kedden este fél 6 órakor, *filléres helyárrakkal* van műsoron.
Varázskeringő. Strausz gyönyörű muzsikájú operettje *filléres helyárrakkal* megy színdán este fél 6 órakor, a bemutató előadás pompás szereposztásában.
Eladó lányok mulatságos, vidám operett-újdonasgot esütörtökön fél 6 órakor mutatja be a színház bemutató bérletben. Főszereplők: Balogh Julia, Kemény Gizi, Szögi Arany, Antal Erzsébet, Lányi Emmi, Szabó Ernő, Lendvai Lajos, Tanai K. Emil, Halasi Gyula és Barys Béla. Csupa hangulat és kacagás. Fülbemászó muzsika. Szenzációs táncok. A díszleteket Kovall István festette.
 Az *Eladó lányok* esütörtökön bemutató bérletben, pénteken A-bérletben, a többi napokon bérletszünetben megy.

MŰSOR:
 Hétfőn este fél 6 órakor: *Erik a buzakalász*.
 Kedden este fél 6 órakor: *Gül baba*.
 Szerdán este fél 6 órakor: *Varázskeringő*.
 Csütörtökön este fél 6 órakor: *Eladó lányok*, bemutató bérlet.
 Pénteken este fél 6 órakor: *Eladó lányok*, A-bérlet.
 Szombaton délután fél 3 órakor: *Varázskeringő*.
 Szombaton este fél 6 órakor: *Eladó lányok*.

Szolgáltatás gyógszertárak:

- II. CSOPORT:**
ARANYASAS gyógszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.
FEHER KERESZT gyógszertár Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.
SZENT LÁSZLÓ gyógszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs L.) 19-29.
MEGVALTO gyógszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.
 A gyógszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel
 Eladó sürgősen magánháza nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 728
 Aszalt alma, cseresznye, szilva, szárított bab, tök, paprika, háztartások részére kapható, Székely Lajos aszalt üzeme, Bém József-utca 24. 857
 Eladó alig használt kétszemélyes rekamiér, gyermekágyba való Epeda madrac. Ghillányi-ut 20, ajtó 2. 888
 Eladó gyermekokcsira 4 darab gumi és egy gyalupad. Gönczy Pál-út 13. 891

Hilónfélé
 Fertőtlenített, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 813
 Utazási korlátozásra való tekintettel kereskedelmi, ipari és magán megbízásokat Budapestben és vidékeken garanciával pontosan elintéző a Fehér boy vállalat, Gróf Bethlen István-utca 11.

Kerékpárok újak és javítások **Jakab** műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 672
 Kiadó fűszerüzlet berendezéssel, kis szobával. Francia-u. 34. Értekezni délután 3-7-ig. 889
 Termelési kölcsön kapható „Hitelszövetkezettől”, Gróf Bethlen István-u. 6. 864

Állást nyee
 NÉPLAP árusító nagy jövedélemmel azonnal felvétetik Alsókörösoidal és Vársárhelyalja környékére. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban. 856
 Megbízható, főzni tudó középkorú mindenes nőt keresek május 1-re. Római katolikus iskola, Cséffa. 892

Állást keres
 Laboratoriumunk részére keresünk lehetőleg vegyészeti munkálatokban jártas nőt, akinek legalább négy középiskolai képzettsége van. Ajánlatokat kiadóhivatalba kérünk „Megbízható és lelkiismeretes” jellegre. 867
 Könyvelésben jártas ösgeresztény tisztviselőt felveszünk. Delta iroda, Kímanóczy-utca 3. Jelentkezés délután 5—6. 886
 Május 1-re keresek 35-től 45 éves korig gyermekszertető komoly magános nőt, két gyermek mellé, (a kisebb gyermek 5 éves) ki vállalja e háztartás vezetését is. Cím a kiadóban. 890

Elveszett
 Egy gimnázista és egy második kereskedelmista leány szünető taramári irodai alkalmazást keresnek. Cím a kiadóba kérnek. 847
 Német-csecsemőgondozónő több évi gyakorlattal keresztény urházaknál vidékre is elhelyezkedne. Érdeklődni a kiadóban. 880
 Bejárónőnek ajánlkozik fiatal rendes asszony. Mindszent-u. 60. Lovass Ilona. 887

Oktatás
 Diákgyermekekét már most készíttesse elő heti 3 órában, okl. tanárral a jövő iskolai évre. Kedvezményes csoport tanítás. Cím a kiadóban. 842

Kiadótulajdonos:
SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.
 A szerkesztésért felel: **Dr. Paál Árpád** főszerkesztő
 A kiadásért felel: **Dr. Virág Jeromos** igazgató
 Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi utca 24. sz. 844